

Luther skriver sådan om det Det femte bud:

Du må ikke slå ihjel.

Hvad vil det sige?

SVAR: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke gør vor næste nogen skade eller fortræd på liv og legeme, men hjælper og støtter ham med alt, hvad der er nødvendigt for at leve.

I katekismus Updated står der om Det femte bud:

Du må ikke begå drab.

Det vil sige: Vi skal frygte og elske Gud, så vi ikke skader vores medmennesker eller gør ham noget ondt. I stedet skal vi hjælpe ham og vise omsorg for ham.

Vi skal altså være sammen om det 5. bud, som er ”du må ikke begå drab”, og vi tænker alle, at det er da et af de bud, som vi nemt kan overholde, for der er ingen af os, der har slået et menneske ihjel.

Ja, det er nogenlunde sådan, vi tænker, for der står jo ikke så meget andet i det 5. bud.

Når det er sådan vi tænker, så er det fordi, at vi kun ser på bogstaverne og ikke tænker på det som Gud i sin visdom ligger ind i ordet, og derfor må vi høre særligt på Jesu udlægning af det 5. bud.

Men inden vi ser på det, som Jesus siger her i evangeliet til i dag, må vi lige gøre det klart, hvad der er buddets opgave.

Buddet har nemlig 2 opgaver: den ene er, at den skal vise os mennesker, at vi er fortabte, altså at vi på grund af synden er under Guds vrede og fordømmelse

Buddets anden opgave er at vise os, hvordan vi skal leve vort liv og her særligt, hvordan vi skal leve vort liv i forhold til andre mennesker.

En tanke vi skal have med, når vi begynder at se på evangeliet til i dag er de ord Jesus taler i Matt.5,43-48 (læs)

Det 5. bud siger os, at vi skal handle imod det, som vi i vor menneskelighed ser som naturligt, altså i stedet for at gengælde skal vi gøre godt mod dem, som er vore fjender.

Lad os nu se, hvad det er, Jesus siger om det, der står i det 5. bud:

Der er en vigtig ting, som vi må have med, og det er, at Jesus understreger sin autoritet ved i vers 22 at sige: ”Men jeg siger”.

Altså det som var blevet overleveret fra Moses og var gået fra mund til øre op gennem historien, det er Jesus Herre over, ja, som Gud var det ham der alene kunne og kan give den rette udlægning.

Så når vi læser her i Matt.5, så er det den fuldkommende sandhed, og altså Guds fulde visdom, vi møder.

Her kan vi jo begynde med at ligge mærke til det ligheds tegn som Jesus sætter mellem drab, Vrede, Raka, og Tåbe, og at om du tager det ene eller andet, så er du skyldig, for Jesus siger ikke noget om, at der er en mildere dom, hvis du kun er vred, eller hvis du kalder en for en tåbe.

Når Jesus taler om vrede eller raka eller tåbe, hvad er så ordenes betydning?

I vrede er det det onde had, som vi kan have til et menneske, der har gjort os uret eller som bare er mere heldig end du og jeg.

I raka bliver det et skridt værre, for her møder vi en total devaluering af mennesket, i nutids sprog vil vi nok kalde ham for idiot eller noget tilsvarende.

Og det sidste skridt Jesus nævner er Tåbe, og så er vi der, hvor vi i hårdhed og foragt dømmet et menneske ud af fællesskabet med mennesker og med Gud, ja, vi lukker dem ude af Guds rige.

Og om det er det ene eller det andet, så er du skyldig og fortjener fortabelsen.

Derfor dømmet bud nr. 5 dig til fortabelse og bare det bud gør, at du og jeg hver eneste dag har brug for den nåde og tilgivelse, som Jesus giver den, som beder ham.

Også selv om du har en fin ydre facade, for Jesus fortsætter jo med at sige, at hvis du er på vej til Guds hus for at fejere Gudstjeneste, og du har et medmenneske, du er vred på eller hader, så er det bedre, at du går hen og forlige dig med din modpart, for da vil Gud glæde sig langt mere over din lovprisning og tilbedelse.

Hvorfor side stiller Jesus tingene på denne måde, for vi syntes da, at det ene er langt værre end det andet.

Det er der flere grunde til. Blandt andet fordi der til alle tider har været mennesker, der ved gode forklaringer eller ved små ændringer har fået buddet gjort lettere at overholde, for det er jo ikke så rart at få at vide, at vi i alt, hvad vi gør, oftest handler imod Guds vilje, og så er det jo også rart at kunne sige: se jeg er så god, så jeg kan holde budene.

Når Jesus udtrykker det så alvorligt, så er det også et udslag af Guds kærlighed, for hvis vi mennesker oplevede, at vi kunne klare en del af tingene selv, så ville vi hurtigt få den tanke, at vi ikke har brug for Jesus, og konsekvensen af det vil være, at vi i evigheden skal leve uden Gud, altså leve i det at være fortabt og selv bære straffen for vor egen ondskab.

Og er det ikke kærlighed på aller højeste plan.

Denne kærlighed, som Gud elsker dig med, er også grund til at vrede mod vore medmennesker er drab.

For hvad er konsekvensen af vrede? Her kan vi lige tage et citat fra Luthers Stor Katekismus. Han siger:

”Ser f.eks. din nabo, at det går dig bedre end han, så bliver han let fornærmet og begynder at misunde dig, tænker onde tanker og bagtaler dig. Ved djævelens magt og list kan du således få mange fjender, som ikke under dig noget godt. Over for sådanne fjender kommer vrede og hævnthørst let frem i hjertet og avler bitre ord og stridigheder, der atter har mange ulykker og megen elendighed, ja ofte mord ifølge.

Her kommer nu Gud som en god og venlig fader, han lægger sig imellem de uenige og byder, at al strid skal ophøre, for at der ingen ulykke skal ske, og ingen skal tilføje andre noget ondt.

Han vil værne os mod vold og uret, og har ved dette Bud ligesom opført en ringmur og fæstning, et fristed for næsten, for at man ikke skal skade ham legemlig.

Dette Buds indhold er da, at man ikke må tilføje sin næste ondt, i hvor høj grad han end har fortjent det. Når mord er forbudt, da gælder det samme kilden til mord thi mange, som ikke slår ihjel, forbander dog næsten eller ønsker ham af hjertet så meget ondt, at hvis dette skulde komme over ham, så vilde han snart dø.” Citat slut.

Ja, en ganske udmærket beskrivelse af, hvordan du og jeg handler i hverdagen, så der er ikke sket så meget på de år, der er gået siden Luther, så der er stor grund til at Jesus stiller vrede og drab på linje og dømmes det lige.

En sidst ting som jeg vil nævne, og som Jesus stiller lige med drab, møder vi i 1. Johs. Brev kap. 3,17 (læs)

Ja, hvis du i din hverdag møder din næste, og han lider mangel, om det nu er tøj, mad eller husly, og du ikke hjælper ham, så kan Guds kærlighed ikke blive i dig, for du ser, vil konsekvensen af, at hvis din næste mangler tøj, og du ikke giver ham noget, så vil han fryse ihjel.

Hvis du altså svigter den næste som Gud sender på din vej, så har du ikke givet den kærlighed, som du har fået af Gud, videre og er derved blevet skyld i drab.

Det som altså står som grundtonen i det 5. bud er kærlighed, for buddet viser dig, hvor meget du har brug for Guds kærlighed og nåde, og den viser dig den kærlighed, som Gud siger, du skal dele ud til de mennesker, som bliver sendt på din vej.

Ja, det 5. bud ligger op til, at du hele tiden kæmper for at holde det bud, som Jesus nævner som en af de største.

Nemlig, du skal elske din næste som dig selv.

Amen.